

tiszaujlaki gyógyszerész. fehér, barna és fekete színű közkedvelt magyar bajusz-pedrója. Ezen már 60 év óta országser-

Kapható Debreczenben: Geréby Fülöp, Dr. Rothschnek V. E., Szepessy és Kerekes, Varga Lajos, Priegl és Thill, Schwarz Mór és Rott Lipót és testvére uraknál. (329.)

Kapható Debreczenben: Dr. Rothschnek V. gyógyszerész urnál s csaknem minden nagyobb városi gyógyszerertárban.

T. Bleilöb ur c. k. tr. fikans által Neumark-ban, kinek az öntől hozatott

FÜL-OLAJA

Javítva Dr. M. Deutsch által a teljes hallást neki visszaadta. — sziveskedjék nekem ezen olajból egy üveggel utánvét mellettt küldeni.

Henhof, Csehország, 28. aug. 1880. Multerer János.

Ezen Dr. M. Deutsch által javított

fül olaj

egyedül kapható 2 fnt 40 kr beküldése mellett, használati utasítással Budapesten Barna Zsigmond gyógyszerertárban, Marokói-utca 1.

Egyedül valódi a peeséttel és üveg-üvegyével „Dr. M. Deutsch“ névvel ellátott üveg.

Főraktár Bécs

Julius Graetz, II. Praterstrasse 49. (388.)

és felhívás!

egész éves előfizetés nyílik meg a

CUR-ra

XIX. évfolyam.

és „ASSECURANZ“ mellékleteivel együtt.

együtt megjelenik közvetlen minden házhoz és kisorolható értékpapír teljes házhoz, s gyorsaságát s luzási bajszomának tel- tel köz-ményeinek tárgyalóságát s pontos- sító itástügy minden részéről, minden tokepén- s nehélszöhetlen szervezettét fogja képezni.

és „Finanzieller Wegwiser“ szerkesztőségé.

előfizetési díjak.

Ar. Németországban és Szerbiában 3 fnt 40. A nemzetközi posta összeköt- tetési tartományokban . . . 4 fnt — Aus tráliában . . . . . 6 fnt —

ostautalvány mellett fizetheti e'ö, a czim

kiadóhivatala, Bécs Wolzeile 13.

esey-Láz.

DEBRECZEN

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI HIRLAP.

A debreczen - vidéki „függetlenségi párt“ közlönye

Megjelen hetenként ötször: hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön és szombaton.

Előfizetési árak: Helyben és postán küldve: Egy évre 10 fnt. Negyed évre 2 fnt 50 kr. Fél évre 5 „ Egyes szám — „ 5 „

Hirdetési díj: Ötásbós petisórért 5 kr. Nagyobb terjedelmű, mint szintén több izbeli hirdetések, alku szerint a legolcsóbb árért.

Debreczen, január 4.

Az 1881-ik év nagyon rossz körülmények közt kezdődik. Kevés jóval s annál több rosszal biztat. — Mi jót is várhatnánk azon korszaknak tizenegyedik esztendejétől, — mely rendszere és emberei által a nemzetélet minden ágazatát az egyptomi tiz csapás súlyával fölérő veszedelemmel sujtotta?

Egy korszak ez, melyben mintegy kiszámított gonoszság fufangjával intéztetnek nemzetünk ellen politikai, társadalmi, gazdasági téren a mérényletek. Várhatunk-e jót, míg e fosztogató rendszer embereivel együtt uralkodik?

Az elmúlt évek igazolják, hogy a haladás e rendszer keretén belül csak visszamenésben érvényesül. Tizenhárom év nem oly nagy idő, hogy át ne tekinthetnénk eseményein.

Még csak az imént nyitgözte le a loyális engedékenység a „kinyegyzés“ terhével az elámitott nemzetet, s mily óriási utat tett meg azóta a „szövetségben“ az enyészett felé! Milyen kiélt, roskatag, beteg alak lett a „hajdán erős“ magyarból! Hazájának vezeték: „osztrák“ nevet adtak; nemzeti jellegének kinyomatait megnyirbálták; elvették önrendelkezési jogát. Önálló hadserege nincs, fiait idegen tisztek oktatják az osztrák hadseregben a „császár“ iránti engedelmségre, s idegen érdekért akkor hurcolja rabló háborukba a katonai uralom, amidőn akarja; a közösiügyes kormányzat növelte terheit, elvette jogait; midőn saját érdekében felszó- lalt, kinevették, s midőn követelt, arculütötték a muzsika melletti semlegességgel, boszniai háborúval; ter- hére folyvást szedték fel az adósságo- kat, amellet, hogy adóját évről- évre növelték; szereztek pénzből czifra ágyukat, ujmódi fegyvereket, migitthoniskolákra nem telt; adóba elszedték lovaikat, párnáit; megbéni- tották közigazdaságilag, demoralizál- ták társadalmilag; megsejtették nem- zetiségében, s fejére hozták azt a szégyent, hogy a bécsi intéző kö- rök akarata folytán a szolgálalkú többség száműzte az örök dicsőség soha el nem muló fényével körül- vett dicső fiát: K o s s u t h L a - j o s t . . . .

Mily óriási visszaesés néhány év alatt!

Amit a fegyver nem volt ké- pes kivinni, kivitte a „loyalitás“ - nak nevezett láz, amit háboru nem lett volna képes előidézni a rombo- lás terén, előidézte a béke.

A közösiügyes korszak öldöklő békéje, amit sirat az egész nemzet.

Siratja tönkretett intézményei- ben; siratja az anyagi, erkölcsi téren.

Pedig még nincs befejezve a mű. Folytatása következik annak a munkának, mely néhány év alatt sybarita-vázt alkotott a magyar nem- zetből.

Az újév hoz új terheket,

Folytonosan nő a deficit. Lesznek új adók, a régiékek eme- lésével.

Terjed a korrupció, s terjed rososz hirnevünk a világ előtt.

Lesz — z s a n d á r, a kato- na állam nagyobb dicsőségére.

Nagyobb lesz az elszegénye- dés, nagyobb lesz a nyomor.

Nagyobb befolyása lesz a ka- tonauraknak ügyeink intézésében.

Szerencsére azonban az é b r e d ő nemzet megelőzheti a végső ve- szedelmet. Megelőzheti, mert van orvossága. Van magában a beteg nemzettestben: a szunnyadó aka- raterő.

Erős akarat nem ismer aka- dályt.

A bálvány leomlik, az ámitás köde széteszlik, ha nem lesz, aki imádja, ha nem lesz, aki higgyen neki.

Van egy támpont, melyen év- századok vihara nem volt képes megingatni a hazát; egy eszme a multból, mely az erőszakosan ásott sirból kikélt s egyre fényesebben szórja sugarait: a függetlenség esz- méje.

A nemzetnek kezébe lesz letéve sorsa. Kijelölheti az irányt, mely- ben kormányoztatni óhajja hazáját.

Választhat a jónak és rosznak gyümölcse köznl.

Isten úgy segítse meg az új esztendőben, a mint megérdemli . . . S. B.

A kisbirtokosok országos földhi- telintézete 1880. évi december hóban 237 félnék 220.000 fnt záloglevél-kölcsönt engedélyezett. — Az intézet működésének megkezdése vagyis f. 1880 évi május ha- vától az év végéig 1187 kisbirtokosnak 1.153 fnt záloglevél-kölcsön engedélyezte- tett.

Tisza Kálmán képviselőjelöl- tése. A n.-váradai szabadalvpart decz. 30-án délután tartott értekezletén elhatá- rozta, hogy a jövő évi képviselő választás alkalmával Nagyvárad város képviselője- löltjéül Tisza Kálmánt fogja felléptetni és e végből őt a jelöltség elfogadására fel- kérik.

Az ellenzéki kör által a párt szer- vezése és a választásokra való előkészü- leték megtétele tárgyában kiküldött bi- zottság a tegnapi este értekezleten tett je- lentést megállapított javaslatairól. Az ér- tekezlet ezeket helyeslőleg vette tudomá- sul s elhatározta: a választások alkalmá- ra negyvenöt-tagu állandó bizottság meg- választását, a melynek összealkotása azon- ban későbbre halasztott, midőn a párt tag- jai nagyobb számmal lesznek jelen Buda- pesten. —

A kir. biztos manipulációja.

A „Függetlenség“ a „W. A. Zeitung“ után botrányos dolgokról tesz említést. Arról van szó, hogy Tisza Lajos meg- csalt volna egy községet néhány száz hold- dig, s midőn e csalást felfedezte egy mérnök, ezt a mérnököt tildőzték, börtönbe vetették. Arról van szó, hogy a közigazgatás névleg is megnevezett közegei csellel és erőszakkal csikarták ki a vádat bizonyító okmányokat. Hogy a főispán, mert Tisza Lajosról, a miniszterelnök édes testvéréről és excellenciájáról volt szó; a kivándor-

lást tanácsolta az igazság részrehajlatlan kiderítése helyett ez embernek.

Arról van szó, hogy az ügyészség visszavonta a vádat, mert az ügy kompro- mittáló lett volna Tisza Lajosra, a je- lenlegi kir. biztosra és belső titkos taná- csosra. Arról van szó, hogy a rend fen- tartása és a bűnök kipuhatására hivatott rendőrközegek e vád fenntartása miatt ve- szedelmes embernek mondották és „meg- tanítással“ fenyegették ez embert. Szóval elejétől végig mind a legélesebb és leg- hallatlanabb vádak halmozata van a bécsi lap által a nyilvánosságra hozva.

A szolnoki függetlenségi párt e hó 16-án általános pártértekezletre gyűlt ösz- sze. E tanácskozás tárgyai: pártszerveke- dés és központi végrehajtó bizottság, el- nök, alelnök, jegyző, és pénztárnok vá- lasztása, továbbá a Budapestten jan. 23-án tartandó ország. pártértekezletre küldendő megbízottak választása. A tömörülés érde- kében Gyömörey Félix elnök meleg hangu fölhívást intézett a kerület választóihoz.

Külföldi szemle.

A porta hírszerint olyan javaslatokat terjeszt a hatalmak elé, a melyek alapján megtörténhetik a görög-török határ békés rendezése. E javaslatokat, mint „W. Allg. Zeitung“ értesül, titkos jegyzékben tu- datta külföldi képviselőivel a porta.

A választott bíróság megpendi- tése óta valószínű volt, hogy a porta más javaslattal fog fellépni, annak kiderítését azonban a jövőtől kell várniuk, vajjon al- kalmas-e a porta javaslata hozzájárulni a görög-török határ békés rendezéséhez.

De a peres felek — maguk sem bíznak a békés megoldásban. Mind a két fél úgy készül, mintha háborura akarná bizni sorsát. A porta négy szállító hajót küld a heten Syriába, a melyek haterer embert fognak onnan hozni Tesszáliába. Athénből jelentik, hogy december végén 70.000 ember volt fölfegyverezve és hogy a vörös-kereszt-társaság kórházakat állít a lamiai és chalakopolisi táborok részére.

Az angol kabinet naponkint taná- csokoz az irlandiak és a boerek sorsa fe- lett és hírszerint elhatározta, hogy meg- vizsgálhatja a boerek panaszait, és a meny- nyire lehet, megszünteti a panaszok okait.

Kéretlen válasz, a kéretlen szóra.

Irta: ZALAI MÁRK. (Folytatás.)

A ki a nemes czélt akarja, az ba- rátkozzék meg az eszközökkel. Igaz, hogy a reálisokla pénzbe került, annak időt kell engedni a fejlődésre. De ingeny nem ka- punk semmit, Róma sem épült egy nap alatt és a gymnásiumoknak évszázadok kellették és többszörös reoformalás, míg a mai — nem tökéletes — állaspontra vergődtek.

Még egy nevezetes idézetet reprodu- kál B. ur a miniszteri jelentésből. „Fel- tűnő tény, — a reálisokla felső osztá- lyai népességének nagy aránytalansága az alsóbbakéval szemben. Mig az első osz- tályt 1862 növendék kezdi, a nyolczadi- kat csak 1/4-ed részük végzi. A nagyobb rész egészen lép a tanulói pályáról, mi- után 11—15 éves korát iskolában töltötte.“ Hát a gymnasiom alsó osztályaiból külö- nösen a csonkábból, nem maradnak ki a tanulók ép oly arányban. Tessék csak a helybeli collegiumot venni. Hány növendék van a 8. osztályban azokból, kik az 1-ső évet kezdték.

Es nem kedvezőbb-e azokra nézve, kik az alsóbb reálisoklából a gyakorlati életbe lépnek (még ha a 6. osztályból ki- lépének is, hisz a polgári iskola is 6 osztályra tervezetett), mintha egy csomó latin szót vinnének magukkal.

Es miután a tudományos pályán ugy is tultermelés állott be, minélfogva egy könyvvezető, egy derék asztalos legény, vagy ügyes szabász jobb anyagi helyzetet teremthet magának, mint sokan azok kö- zül, kik 8 gymnasiumi osztályon kívül akadémiákon, vagy egyetemeken 3—5 évet töltöttek, nem nagy szolgálatot tesz- nek még a kilépők is, kivált ha csak kü- zepszerű, vagy rosos tehetségűek, önönma- guknak ép úgy mint a társadalomnak, ha visszatérnek a becsületes, hasznos, gy- akorlati munkához?

De hát akkor talán nagyobb meny- nyiségű polgári iskolákat kellene felállí- tani és a létező reálisoklakat eltörölni, hogy a gymnásiumok egyeduralmukosa is- mélt helyreállítsák?

En nem vagyok ellensége a polgári iskoláknak, sőt azt óhajtanám, hogy ha- zánkban minél több polgári iskola működ- hetnék a kívánatos sikerrel.

De a polgári iskolák korántsem he- lyettesítik a reálisoklakat és a mi figyel- men kívül nem hagyandó, az azon kons- tatált tény, hogy a polgári iskolák nem bírnak még elegendő népszerü- séggel, akármily ígéretekkel kecsegtés- senek az onnan kikerülő ifjak.

A polgári iskolák kellő látogatása egy már létező intenzivebb művelt közép- osztályi állományától függ, és ezt előmoz- dítani a reálisoklak egyik feladata.

Mi átvettük a polgári iskolákat a németektől, melyek náluk azért viragoz- nak, mivel belteresebb általános művelt- ségüknel fogva annak szükségessége ön- tudatosan érzetik, hogy boldogulásához minden embernek általános és gyakorlati ismeretekre van szüksége.

Nálunk azonban csak azon szándék- ból küldenek a fiuk az iskolába, hogy lehetőleg tudományos pályára lépve — urak lehessenek. Es így mindenki próbál sze- rencsét.

Innen magyarázható azon körülmény, hogy a polgári iskolák igen gyéren látog- attatnak és a legtöbb helyeken csonkák maradnak.

A reálisoklak népszerű voltát ellen- ben legvilágosabban bizonyítja azon idő- szak, midőn az még 6 osztályu volt. Hi- ába mondják, hogy akkor még az újdón- ság varázserejével bírtak; a polgári iskolák is újak; de azért még sem bírnak zöld ágra vergődni. A gymnásiumi 8 osztály mellett elégtelennek bizonyultván a 6 real- osztály, a reálisokla kiegészítettett ugyan szellemileg, de az erkölcsi tekintély, az őt megillető jogkör töle mindeddig megta- gadtatott.

Már most így állunk: a kormány óhajtaná népszerűtve tenni a polgári isko- lákat; de ez nem sikerül, fájdalom nem sikerülhet, minthogy a sikernek alapfelté- tele — egy intenzivebb műveltséggel bíró középosztály — még eddig hiányzik.

A reálisokla ellenben elég népszerű; de annak terjedése az által akadályoztatik, mivel az, mint mostoha gyermek, nem a kellő ápolásban részesül, habár reformál- tatásának szüksége el van ismerve.

A reálisoklak terheit csak a nagyobb városok bírák, ennélfogva minden nagyobb városnak nemcsak kötelessége, hanem fon- tos életérdeke egy a kor követelményei- nek megfelelő reálisokla felállítására és kellő meleg ápolása.

A reálisoklak mint közkedveltséggel bíró és intenzivebb műveltséget terjesztő intézetek nem rivalisálnak sem a polgári iskolákkal, sem a gymnásiumokkal, hanem szaporítják az inelligens közép osztályt, előkészítvén ezáltal indirekte a talajt a meghonosítandó polgári iskolákra.

A kik ellenségei a reálisoklának, azok tudva s nem tudva ellenségei a ter- mészetes fejlődésnek és józan haladásnak. Lehetnek ugyan politikai és oppor- tunitási okok, melyek a természet rendjét az okszerű haladást feltartóztatják; de az idő áramlata nem ismervén akadályt elebb utóbb győzelemre vezet a modern esz- mékét.

sán a várospap...
Ada-Kale...
Kádár János...
Zárna-féle...
Tarpán G...
Kesztenek...
reszió Sv...
áthatva je...
legdi Deb...
részei f. é...
kor fogna...

sében támogatni. Az aláírási iv folyó hó 26-ikáig áll rendelkezésünkre. — Debreczen, 1881. január 4. A „Kereskedelem és Ipar” szerkesztősége.

Halálhírek. Özv. Hajdu Istvánné szül. Telegdy Debreczeni Erzsébet ma reggel 6 1/2 órakor öt heti súlyos szenvedés után jobblétre szenderült. A megboldogultnak temetése holnap délután 3 órakor czepléd-utca 2569 sz. háztól, majd a kistemplomban tartandó rövid ima után fog megtörténni. Béke poraira!

Mészárosok veszedelme. Egy angol konzorcium idők jelenleg a fővárosban. Személyzete egy angol ezredes, egy orvos, a helybeli főkonzulság egy attachéja, több tőkepénzes és néhány szolgá. E konzorcium Budapesten már eddig többet vásárolt 300 darab szarvasmarhánál, hogy ezeket a helybeli köztársaságon levágtatva és beszozva saját berendezésű kocsián Angolországba és Amerikába szállítsa. A próbavágás még e hét folyamán megtörténni, mely alkalommal a legszebb 7, 8 és 9 mázsás marhák közül 60 darabot vágnak le. A meszárosok közt e miatt nagy a remény, mert alig van a társaság néhány nap óta a fővárosban már is 8 forinttal szökött fel a hus ára. A társaságban egy ezredes is levén, valószínű, hogy a szállítás katonai czélokra történik.

Eljegyzés. Péntek Ferencz ref. néptanító a múlt vasárnap váltott jegyet Jóna Dániel polgártársunk kedves és bájos leányával, Mariska kisasszonnyal.

Másutt is így kellene. Az óbudai munkások tegnapi délutáni gyűlést tartottak, melyen az új adók ellen nyilatkoztak, s Ivánka Imrét megkeresni határozták, hogy ha továbbra is támogatja a kormányt, nem kívánják többé képviselőjükké.

A debr. terménycsarnok. A „Korona” című vendéglői helyiségből ma napon a Frohner szállodába helyeztetett át, miről az egyet t. tagjai és a n. é. közönség ezennel értesítettek.

Megszökött. Egy kis gyermeket találtak ma az utcán, kinek kezében 10 kron kívül — egy csomó adó könyv volt. A gyerek kérdőre vonatván, azt felelte, hogy ezeket apja adta a markába, maga pedig elment világgá. — A kis leányt a kapitánysághoz vitték.

Hamis bankó. A vasúti postahivatalnál valaki egy hamis 5 frtossal fizetett, s ezáltal a tisztviselőt megkárosította. A hamis bankó a kapitányi hivatalnál van letéve.

Két percig — a szecskavágógépekben. Egy szegény szerencsétlen nap-szamos legény rosszul járt a múlt héten Pohlitz községben. Szecskavágó gép mellett alkalmazták s a gyorsan működő gép kés alá szorította a legény jobb kezét, mely két percen át apróra vagdaltatott, darabjait úgy találták meg a szecska közt. A legény az első három vágásra elveszté ujjait, aztán kézfejére, majd alkarjára került a sor, mely szintén oda veszett több centimetryre. Rögön orvost hozattak, ki a beteghez néhány kérdést intézett: „Hogy esett a dolog? — „Hát én a szalmát a kés alá toltam s a kés a szalma helyett a kezembe vágódott.” — „S aztán? — S aztán úgy potyogott a kezem darabja, mint a vagdalt szalami.” — Te persze elájultál.” — „Dehogy ajultam.” — „Nincs lázad?” — „Dehogy van.” — „Tudsz aludni?” — „Hát!” — „Ehetnél?” — „Ha kapok enni.” — „Fáj a karod?” — „Nem a!” — A fizető karját amputálni kellett a könyökig, de ő meg se nyikkant belé. Ez egyszer a jó vér.

Mindenki ösmerte; — Karázi bárt kivéve, s némán mozdulatlanul álltak. A gyilkosnak mondott kereste fel áldozatát.

Karázi meglepetve nézte a zokogó ifjút.

— Ki ez? — kérdé.

— Ez Gerőfi! — mondá egy hang.

A báró indulatosan taszította el a halottól.

— Hogy merészel ön ide jönni?

— Dezsó kissé magához tért, de megfélekedve mindenről, csaknem dühösen kérdé.

— Ki ön?

— Én báró Karázi Zoltán vagyok, az ön által megoyilkolt Helénnek völegénye.

— Völegénye az általam megoyilkolt Helének? — rebegé Dezsó.

— Igen!

— Megörült ön?

— Inkább ön az uram! s míg a törvény nem követeli jogát távozzon innét, én nem leszek elfogója. —

(Vége köv.)

Lovászi, Fenyéri, Sz. Német, Hevesi kielégítően működtek, feltűnően gyenge volt Kereczag (Wilhis) és Bekéné (Sublenné) utóbbi valóságos lámpalámban szenvedett, s e mellett folytonosan szerep nem tudásával küszködött.

A rendezésre nézve megjegyeztük, hogy olyan zsirfoltos asztalterítővel beterített asztal s olyan kopott ódon butor képezheti egy házmester lakásának butor. zátát, de egy ezredes lakására nem való.

Színészeinkre különben felvillanyzólag hatott, hogy az előadást Blaháné is végig nézte egyik emeleti pábólól, mit onnan tudtunk meg, hogy Foltényi és Töröknek jónak látták a színpadról játszás közben complementet csinálva felköszönni hozzá.

UJDONSÁGOK.

Esküvő. Klobusiczky István hálygi földbirtokos leányát Erzsikét holnap vezeti oltárhoz Ujhelyi Tamás balkányi földbirtokos. Boldogság kísérje a ifu pár frigyét!

Értesítés. A nagyérdemű közönségnek tudomására hozzuk, hogy e folyó 1881. évben a helybeli ref. egyház keresztelési és esketési anyakönyvei nagytisztelt Révész Imre ur lelkészi hivatala által vezetettek; a halotti anyakönyvek pedig főtisztelt Révész Balint püspök ur ó nagysága lelkészi hivatalához tetteket át s ott fognak ez évben vezetetni. Ez utóbbi helyen jelentendők be a halálosok, még pedig délelőtt 8—11. délután 2—4 óráig.

Bartha Miklósnak, a kolozsvári katonai brutalitás áldozatának állapota annyira javult, hogy lapjának új évi számában már tollba mondhatott egy cikket, melyben hálás köszönetet nyilvánít a részvért.

Baj van az új tizesekek! Tudniillik, hogy új tizes bankó nem jól van festve. Lejön a festék a sötétebb kék helyeken, ha fehér kendővel dörzsöljük. Megvizsgáljuk azonban esetleg megijedtettek t. i. a kiknek halommal van s lesz (adjá isten) hogy ennek alkalmasint csak a fris és nedves nyomdafesték az oka s amint megszárad jobban, rendén lesz minden. Baj csak akkor lesz a tizesekkel, ha — kevés lesz. Egyéb iránt nemcsak a magyar fele kopik, de a német is.

Grünvald József munkatársunk ma Kis Várdára utazott, hogy ott a holnap tartandó pártértekezlet alkalmával lapunkat képviselje.

A tőkepénzesek és kereskedők figyelmét felhívjuk a Késmárkon alakulófelben levő „Szepességi vászonfőhértő és bizományi vállalat részvénytársulat” ügyére. Ezen vállalat jövedelmezőségére vonatkozó adatokat a „Kereskedelem és Ipar” 49-ik számában, a részvénytársulat tervezetének alapvonalait pedig az 52-ik számban közöltük volt. Ez alkalommal tehát csupán azt tartjuk megemlítsére méltónak, hogy a részvénytársulat 30 évre alakul s egy-egy részvény névértéke 100 frt, mely összeg az alakuló közgyűlés megtartása után havi egyenlő 10 frtnyi részletekben lesz befizetendő. — A végrehajtó bizottság egy aláírási ívet volt szives hozzáni s beküldeni. Aláírás végett ezen ívet a szerkesztőség bárkinek szivesen elküldeni; vidéki érdeklődőknek pedig a legnagyobb készséggel levélben ad bővebb értesítést. Reméljük, hogy kereskedőink aláírásaik által fogják bebizonyítani, hogy tettel is hajlangók a hazai ipart fejlődé-

tatta, hol a sebesült állapota felette aggalysónak tűnő fel, Száraz József felügyelő rendőrtisztviselő Cseke Kálmán törvényszéki vizsgáló bíróval a kórházba ment s ott kihallgatni akarták, de ez érthetetlen néhány szón kívül egyebet mondani nem tudott. Mayer Ferencz a sértés után lakására vánszorgott, hol fájó sebei következtében ágyba dőlt. A tettesek a tett elkövetése után megugrottak s azok kiléte s tartózkodási helye ezideig kipuhatolható nem volt. Flack Gáspár sértett, ki a kórházban ápolatott, tegnap reggel 8 órakor a kórházban sebeiben meghalt. Mayer Ferencz sebei is életveszélyessé kezdvé válni, őt délben a Rókusba szállították s törvényszék-rendőri kihallgatása elrendeltett.

(A múlt század szülőttei) közül ez új reggelén ismét jobblétre szenderült egy széles körben ismerő alak: az agg — még élete utolsó napjaiban, 91-ik évében, is a legjobb humorak örvendő özvegy Gabler Jánosné. A Ferencz-József rakparton van egy kastélyszerű két emeletesház s előtte egy kertecské: e háznak második emeletére sok szegény járt föl s nem jött le onnan tíres kézzel: ott lakott a jótékonyaságról ismert öreg házi asszony. Jellemző tulajdonsága, hogy rendszeren éjfélig szokott olvasni gyertyafényben, szemüveg nélkül. Jó humoráról tanuskodik utolsó napja; a látogatáson nála levő gyermekei ugyanis az új tíz forintosról is beszélvén ily szavakkal fordult hozzájuk; mutassatok egyet, hogy a másvilágon — ha előfordul — megismerhessem. A számos unokán és dédunokán kívül sok jó ismerős gyászolja az örökre elaludt öreget.

(Halotti égetés a fővárosban.) A budapesti orvosok egyesülete a főorvos tanácsa elé beadványt terjesztett, melyben engedélyt kér arra, hogy Kőbánya előtt a temetőben halottégetés kemencéit állíthasson föl. E kemencében annak holttestét égetnék el, ki az eltakarítás e módját végrendeletében határozottan kívánná, s azon holttesteket, melyeket a főorvos költségén kell eltemetni. A beadvány részletesen kifejti, hogy a halottégetést a közegészségügy érdeke követeli meg, s hogy az épolly kevésbé sérti a kegyeletet, mint a hogy egészségügy-rendőri szabályokba nem ütközik.

Debreczeni színház.

(T. L.) Hétfőn, jan. 3-dikán adatott „Pry Pál” vígjáték 5 felvonásban. Irta John Posk.

Az előadás csak részben volt élvezhető.

Szathmárynak Pry Pál, ha nem is tartozik kitünőbb szerepei közé, de mindenesetre a jobbak közt foglal helyet; alakítása mindvégig eléggé élénk s mulattató volt s jelenései után csaknem mindannyiszor részeseült is a közönség kihívásában.

Töröknek a pajkos eselszövő Phebet megnyerő, kedves alakításban mutatta be, — ugyanezt mondhatjuk Lánzi Ilkáról (Eliz) is.

Foltényi (Witherton) kénytelen kelletlen mozog mostanában a deszkákon; e kitünő színész játékan egy idő óta bizonyos figyelmetlenség, hogy úgy mondjuk: gondatlanság is észlelhető; sajnálók, ha e kedv- és ambícióhiány soká tartana nála, mert ő mint kifogyhatlan humor színész volt mindig ismeretes, s ohajtánók, hogy az is maradjon mindvégig.

lak, mint a kigyót! s dühösen kapta meg a Helén karját, ki menekülni akart, s e közben ijedtében a kezében volt lovagkorbácsal erősen az öreg arcába csapott, úgy, hogy azt azonnal vér borította el. Ez volt veszte.

Az éles fájdalomra, mit a korbácscsapás okozott, az öreg Gerőfi hátra tántorodott.

Helén szaladni akart. Késő volt, mert a megdühösödött öreg a kezében volt fokossal ellátott botjával iszonyu csapást mért felé.

Az ütés talált, Helén összezúzott fővel rogyott le.

Ezt látva a vén Gerőfi, magához tért s rémulve látta lábainál elterülve e nőt. Lehajlott, megvizsgálta a sebet, de látta, hogy az iszonyu s lehetetlen hogy halálos ne legyen. —

Borzadva, iszonyu lelki kinnal távozott onnét. —

Másnap elterjedt a hír, hogy Szereminét megoyilkolták kertjében.

Nagy izgalmat szült ez, mert nem volt gyanu senkire. —

Szereminé csakugyan menyasszonya volt Karázi Zoltán bárónak, ki épen a gyilkosságot követő reggelén érkezett meg.

„A tudományoknak minden ága oly széles kiterjedést nyert, hogy egy emberi élet alig képes csak egyetlen egyet is egész terjedelmében s minden oldalulag elsajátítani”, a realiskolák czélszerűsége mellett általam felhozott argumentum ellen B. ur így nyilatkozik: Ha az emberi társadalom oly szép volna, melyben minden egyén folyvást ugyanazon egyetlen teendő végzésére volna hivatva, akkor bátran képezhetnénk egyik emberből sroftot, másikkól emeltütt stb.

Hát illik a realiskolára ezen kifejezés? Azon 8 osztályu tanítészetre, mely a hazai nyelvre több időt fordít, az élő idegen nyelvekre pedig annyit, hogy gyakorlati és művelődési tekintetben nagyobb eredményt mutathat fel, mint a gymnasium, hol a történelem és földrajz csak úgy tanítatik mint a gymnasiumban, a rajz által a kézi ügyesség és a szép iránti érzék ébresztetik és fejlesztetik, a mennyiségben és az örök igazságot terjesztő természet-tudományok nagyobb terjedelmében és kiváló gondnal tanítatik, fentebbi kifejezések nem alkalmazhatók.

„Nincsen kultúra, mely külső behasok nélkül fejlett volna. Ennélfogva szükséges, hogy méltányolni legyünk képesek az idegen népeknek reánk gyakorlott kultúr befolyását. Ezért kell megismerkednünk az ő világ életével, műveltségével, ezért szükséges az ő klasszika philologia.” Más helyen: „A történelem általi nevelés az európai kultúr tudat legnemesebb tényezői közé tartozik, ez képezi művelődésünk emeltüttjét.”

A latin és görög B. ur szerint azért van szükségünk, hogy a régi nemzetek történetével megismerkedjünk, melyek művelődésünkre befolyással bírtak. Hat nem lehet azt jobban meg tanulni hazai nyelvünkben. Hisz ha B. ur állítása helyes volna, akkor a német történetet németül, a francia orosz, török stb. történetet vonatkozólag francziául, oroszul és törökül kellene tanítani, mivel ezen nemzetek többé kevésbé nemcsak bírtak, hanem többé kevésbé jelenleg is bírnak befolyással történetünkre, és ennélfogva culturánkra; sőt tovább megyek. Mi bír nagyobb befolyással erkölcsi és vallásos érzelmeinkre, mint a biblia, mely minden keresztény nemzetnél a vallás és erkölcestannak alapját képezi, ha áll tehát B. ur állítása, akkor a bibliát per consequens minden közép iskolákban (nemcsak a theologiai tanfolyamban), a zsidó nyelven kellene tanítani? Tegyük csak kezünket szívünkre: vajjon nem értjük-e jobban a történelmet és egyáltalában minden tudományt, ha azt hazai nyelvünkben tanuljuk, és vajjon képezhető-e, hogy egy 15—18 éves ifju valamely nyelvnek és idősáknak szellemét felfogja, midőn a nyelvnek technikai nehézségeivel kell küzdeni.

(Vége köv.)

Fővárosi hírek.

(Halállos kimeneteli verekedés.) Flack Gáspár 21 éves nőlen fuvarost és Mayer Ferencz tehenészt tegnap éjjel 4 órakor ismeretlen tettesek a lilom-utca s mester-utca sarkán, egy kávéház közelében megtámadták, s verekedés közben Flack mellén egy késsel erősen megszurattat, s Mayer szinte veszélyesen megsebezett. Flack Gáspár rögön elborította a vér s a helyszínén összerogyott. Az orjárat őt az utcán vérében fetrengve találta, s a Rókus-kórházba szállit-

A „DEBRECZEN” TÁRCZÁJA.

Az élő férj özvegye.

— Elbeszélés. —

Irta: Szalatin László.

(Folytatás.)

— Asszonyom! — esedezék az öreg Gerőfi tédre borulva e kegyetlen nő előtt — lehetetlen, hogy ön oly borzasztó volna, lehetetlen, hogy önnek szive ily iszonyu bosszút kívánna, utasítsa őt el, mig nejtől el nem válik.

— Nem! ezerszer is nem! ha én szenvedtem, legyen ő is nyomorult.

— Tehát hiába kérek?

— Hiába.

— Megfogom akadályozni, hiána szivű asszony! — hörgé Gerőfi.

— Nem lehet, mert önnek titkolni kell nevét, vagy a világ elébe akarja dobni nejeének becsületét, hogy más is tudja azt; hogy két férje volt egyszerre s így nem volt becsületes nő!

— Ah! nyomorult! — hörgé ezen szavakra az öreg, — te nőmet mered gyalázní, ez angyalt, ki aljas lélek árulásának lett áldozatja? megfojtalak, eltipor-

sében támogatni. Az aláírási ív folyó hó 26-ikáig áll rendelkezésünkre. — Debreczen, 1881. január 4. A „Kereskedelem és Ipar” szerkesztősége.

* Halálozás. Özv. Hajdu Istvánné szül. Telegdy Debreczeni Erzsébet ma reggel 6^{1/2} órakor öt heti súlyos szenvedés után jobblétre szenderült. A megboldogultnak temetése holnap délután 3 órakor czepléd-utca 2569 sz. háztól, majd a kistemplomban tartandó rövid ima után fog megtörténni. Béke poraira!

* Mészárosok veszedelme. Egy angol konzorcium idők jelenleg a fővárosban. Személyzete egy angol ezredes, egy orvos, a helybeli főkonzul és egy attachéja, több tőkepenzes és néhány szolga. E konzorcium Budapestre már eddig többet vásárolt 300 darab szarvasmarhánál, hogy ezeket a helybeli közvágóhidon levágatva és beszóva saját berendezési kocsiján Angolországba és Amerikába szállítsa. A próbavágás még e hét folyamán megtörténik, mely alkalommal a legszebb 7, 8 és 9 mázsás marhák közül 60 darabot vágnak le. A mészárosok közt e miatt nagy a rémület, mert alig van a társaság néhány nap óta a fővárosban már is 8 forinttal szűkölt fel a hus ára. A társaságban egy ezredes is levén, valószínű, hogy a szállítási katonai cselokra történik.

* Eljegyzés. Péntek Ferenc ref. néptanító a múlt vasárnap váltott jegyet Jóna Dániel polgártársunk kedves és bájos leányával, Mariska kisasszonnyal.

* Másutt is így kellene. Az óbudai munkások tegnapelőtt népgyűlést tartottak, melyen az új adók ellen nyilatkoztak, s Ivánka Imrét megkeresni határozták, hogy ha továbbra is támogatja a kormányt, nem kívánják többé képviselőjüknek.

* A debr. terményszarnok a „Korona” című vendéglői helyiségből mai napon a Frohner szállodába helyeztetett át, miről az egyet t. tagjai és a n. é. közönség ezennel értesítettek.

* Megszökött. Egy kis gyermeket találtak ma az utcán, kinek kezében 10 kron kívül — egy csomó a d. ö. k. ny. volt. A gyerek kérdőre vonatván, azt felelte, hogy ezeket apja adta a markába, maga pedig elment világra. — A kis leányt a kapitányhoz vitték.

* Hamis bankó. A vasúti postahivatalnál valaki egy hamis 5 frtosra fizetett, s ezáltal a tisztviselőt megkárosította. A hamis bankó a kapitányi hivatalnál van leteleve.

* Két percig — a szecs-kavágó-gépben. Egy szegény szerencsétlen napzamos legény rosszul járt a múlt héten Pabolitz községben. Szecs-kavágó gép mellett alkalmazták s a gyorsan működő gép kés alá szorította a legény jobb kezét, mely két percen át apróra vágdatott, darabjait úgy találták meg a szecska közt. A legény az első három vágásra elveszté új-jait, aztán kézfőre, majd alkarjára került a sor, mely szintén oda vesztett több centiméternyire. Rögön orvost hozattak, ki a beteghez néhány kérdést intézett: „Hogy esett a dolog? — „Hát én a szalmát a kés alá toltam s a kés a szalma helyett a kezembe vágódott. — „S aztán? — „S aztán úgy potyogott a kezem darabja, mint a vágdat szalmát. — Te persze elajultál. — Dehogaj ajultam. — „Nines lázad? — „Dehogaj van. — „Tudsz aludni? — „Hát! — „Ehetnél? — „Ha kapok enni. — „Fáj a karod? — „Nem a! — A fiéző karját amputálni kellett a könyökig, de ő meg se nyikkant belé. Ez egyszer a jó vér.

Mindenki ösmerte; — Karászi bárót kivéve, s némán mozdulatlanul álltak. A gyilkosnak mondott kereste fel áldozatát.

Karászi meglepetre nézte a zokogó ifjút.

— Ki ez? — kérdé.
— Ez Gerőfi! — mondá egy hang.
A báró indulatosan taszta el a halottól.

— Hogy merészel ön ide jönni?
— Dezsó kissé magához tért, de megfélemlézve mindenről, csaknem dühösen kérdé.

— Ki ön?
— Ön báró Karászi Zoltán vagyok, az ön által megoyilkolt Helének vőlegénye.

— Vőlegénye az általam megoyilkolt Helének? — rebegé Dezsó.

— Igen!

— Megörült ön?

— Inkább ön az uram! s mig a törvény nem követeli jogát távozzon innét, én nem leszek elfogója.

(Vége köv.)

* Lefényképezett tolvajok. Kasán a vásárosok kérelmet intéztek a városkapitányhoz, kinek egész albuma van tolvajok fényképeiből, hogy küldené el ezeket minden vásár előtt a vidéki városokba, hogy így előre lehessen elcsukadni őket, mielőtt mesterségüket gyakorolni kezdenék. Ez eljárásnak már volt is sikere a tokaji vásár alkalmával, hol többek közt Glück Dávid garadnai lakos is elfogtak, ki már N.-Idán is 80 frt erejéig lopott meg egy gyolcsot.

* A sipka mint áruló. Nem rég Ada-Kaleh szigetén Alim nevű törököt megölve találtak. Megöletéséről következő részleteket közölnek: Alim többször észrevette, hogy szülőjéből szőlőt lopnak és ezért ennek kerítését szolgálja által őriztette. Egyszer éjjel szolgája jelenti, hogy a tolvajok a kertbe lopóztak be, mire Alim fűtyköt fogott és a tolvajokra tört. Az éj igen sötét volt és Alim fűtykővel azt támadta meg, kivel először találkozott, de ez a botot a török kezéből kiragadta és oly szerencsétlenül találta vele Alimot, hogy még az éjjel meghalt. Mig ez történt az Alim szolgája a kerítés deszkáiról a földözöbe vette a tolvajokat, kik elfutottak és kaszárnyájokba vissza térve a lopott szőlőt jó izm megették. E gyilkos tett a sziget lakóit nem csekély felindulásba ejtette. Egy a gyilkolás helyén felejtett katonasipka a gaztettnek elárulója lett, mert ennek segítségével a gyilkosok ki-puhattattak és e napokban a temesvári katonai törvényszék által is ítéltettek. Kádár János — a tulajdonképeni gyilkos 6 évi börtönrre, társai pedig az egyik 3 illetőleg 6 havi és 6 heti fogságra ítéltettek el és december 30-án Aradra kísértettek.

* RÖVID HIREK. — India a erdőségeiből ritka szarvasgereket kapott a párisi állathonosító kert. Ez egerek nap-pal szoktak kirepülni prédára. — Gyomaán a himlő erősen kezd uralkodni. — Kapitány Jóska-t, a híres betűró tolvajt Aradon elfogták s Budapestre szállították. — Blanqui, a híres kommunista Párisban újkörre meghalt. — A független párt szervezkedése Rozanyón is erősen folyik.

* Zech József vendéglőjében (Molnár-néféle ház, főpiacz) napoként a legizletesebb étel (felte olesó árért) s kitűnő italok kaphatók.

* Gyilkos vő. Bereg megyében M. Tarján Márton András, miután apósa már összes ingatlanát nevére iratta, meguntta az öröget, s hogy megszabaduljon tőle, elhatározta, hogy elzei láb alól, feltett szándékát végrehajtandó, mult hó 25-én kihívta apóását az erdőbe fáért s utközben egy mezei kut mellett fejzecsapásokkal agyonverte, azután pedig a kutba lökte. Márton haza ment és egész részvétellel adta elő, hogy apósa a kutba ölte magát. Midőn azonban a holttestet a kutból kivették, a városi orvos legott constataálta, hogy a szerencsétlen, mielőtt a kutba löketett volna agyonveretett. A 23 éves gyilkost elfogták de tettét tagadja, azon állítása mellett van, hogy apósa szándékokosan ölte magát a kutba.

* Újságírók számára ritkán szerkesztenek újságot. Ilyen eset történt új évkor Budapestben. — A fővárosi hírlapíróknak volt alkalmuk látni az a kicsike kis Ellenőrt, melyet az Ellenőr szerdó-személyzete szerkesztett és szedett a dolgozó társak számára, Tanay Ödön tördelő, azaz metropáns vezetése alatt. Pompás kedvtől dunnadó apróság, tele a szerkesztőség és nyomda apró bajainak humoros kifigurázásával. Ebbe a kategóriába tartozik a kereskedő ifjak társulatának „hivatlan közönye” is, a Végeladás, melyet Liptay Pál szerkesztett ép oly ügyesen, mint vidáman.

* A keszthelyi olvasó-egylet legutóbbi közgyűlése a „kikerik” című elzlapot, mivel egy idő óta Magyarországról, sőt még nyilatkozik, kitiltotta az egyletből.

* Az időjárás Európában: A depresszió Svédország északi részében. A nagy légnomás az egész kontinens kiterjed, közép részével az osztrák-magyar birodalom felett szelek általában gyengék. A hőmérséklet kisebbedik. A felhőzet változó. Csapadék kevés. Kilátás: Hazánkban általában változó felhőzet mellett, többnyire felhős, borús időt várhatni, északnyugaton bőval, délkeleten esővel.

* Gyászjelentés. Mely fájdalomtól áthatva jelentjük, hogy a ritka jószágú és anya, napa és nagyanya, a szerető testvér és jó rokon özv. HAJDU ISTVÁNNÉ Telegdy Debreczeni Erzsébet öt heti súlyos szenvedés után, 60 éves korában, folyó évi január hó 4-én, reggeli 6^{1/2} órakor jobblétre szenderült. A megboldogult földi részei f. évi január hó 5-én délután 3 órakor fognak czepléd-utca 2569-ik számú háztól a kistemplomban tartandó gyász-ima után, a czepléd-utca sarkán örök nyugalomra tetetni. Ezen végtestességét tisztelettel meghívjuk. Debreczenben, 1881. január hó 4-én. Az elhunytak fia: Hajdu István, Gyula Eszter nejevel, István, József, Imre és Iloná gyermekeikkel. Testvérei: Debreczeni István, Hurlák Karolina nejevel s gyermekeikkel: István s. szolgabíró s neje Biró Klára. Lajos, Károly, József. Debreczeni Zsuzsanna, Kenézy János férjével, Gyula orvos-nővédek fiokkal. Férje utáni rokona: Hajdu Sándor.

* Merénylő kofák. A merénylő színhelye Ruszesuk. Történt pedig a dolog következőkép: A francia alkonzul hetenkint kétszer, kedden és pénteken kimegy a vásárra és bevásárolja a háztartáshoz szükséges élelmi szereket. Mult hó 24-én rendes szokás szerint ellátogatott e piacra és ott a pénzváltásnál defizitot észlelve, nem valami hízog bókokat mondott a vele üzleti összeköttetésben álló kofának. Becsületéséről lévén szó, a kofák jogos érzetükben meg akarták torolni a rajtok elkövetett sértést, és miután a párba azon a vidéken még ismeretlen, — záptojásokat dobáltak a konzulra. A bombardement csuful beszárgította a konzul arcát és hajuszát, ki csak gyors lépteinek köszönhető, hogy nagyobb botrány nem történt. A különös merénylő miatt nagy a felháborodás a konzuli palotában.

* Furcsa világ jár Jász-Ápátiban. — A multkoriban egy ember elcseszt és a pipája szára keresztül szurván a torkát, meghalt; később egy munkás esett le a torony tetejéről és azonnal szörnyen halt; a napokban egy hajléktalan ember hulláját találták a tanyák között, továbbá egy család miután a kemence gőze behatolt a szobába, benfuladt az anya meghalt, a férj és 4 gyermeke életéhez pedig sincs semmi remény.

* Villanyos emberek. E csodaremtények négerék. Laknak Afrika isretlen vadonjaiban. Ha jól elverik őket villanyos szikrák ugranak ki testökből, de néha és valószínű, hogy csak nagyon ritkán, a villanyos szikra egyszerű érintés által is elhagyja a testet. Mindenesetre roppant haszonnal lesznek e villanyos négerék a társadalomra. A villanyos gépek roppant drágák és sok fűtőanyagot emésztenek föl. A villanyos macskák alkalmazása is szerfölött kellemetlen lesz, miután örökös nyávogásuk által fogják untatni a járókelőket. Legezészerűbb lesz tehát ezeket a csodaemebereket Európába áthozni és úgy is eléggé homályos gázlámpáink helyett- utcaiz világitásra alkalmazni, egyuttal pedig a közbiztonság felett is fognak örködni.

* A hága törvényszék életogy-tiglan való börtönrre ítélte Dejonghet, ki megölt egy ártatlan gyermeket, ennek családja iránt táplált bosszúszerebből.

* Mozgalom indult meg a vésztoi zsidóság körében arra nézve, hogy a haladó párti vagy pedig orthodox vallás követői legyenek-e ezental? A mőz. vall. lakosok nagy része haladó párti nézeteket vallott.

* Elvesztett 7000 forintot. Kellemetlen baleset érte az ungvári kincstári uradalom pénztárnokát: Szegelethy Jánost. Mult hó 27-én 7 drb ezres bankót tett mellényzsebébe, hogy felváltja, de hogy, hogy nem, a hétezer forint eltűnt, elveszett. Sikasztás gyanuja nem érheti Szegelethyt, ki már 30 éve van államszolgálatban. Vagyonát azonban lefoglalták az elvesztett pénz fedezésére.

* Sikertűlt operáció. Pauler Tivadar az igazságügyminiszter neje gyomrába alvás közben egy tűl furdott és e miatt oly rosszul lett, hogy midőn reggel felkelt, eszméletlenül rogyott össze. Az alkalmazott operáció szerencsésen sikerült s a sérült nő most már teljesen felépült.

* Tavasz januárban. Rákospalotán a legtöbb kertben a rózsabokrok tavaszi díszben virulnak, az ágak rügyeket és bimbókat hajtának. — A boglárka e tavaszi virág minden színben pompázik, a földieper kövér zöld levelekkel dusan fűdi be a földet és sóka is terem sok, akár csak májusban.

* Az 1881. év. A folyó év farsangja a tánczosok nagy örömeire igen hosszú, mert csak márczius elsőjével végződik. Husvét április 17-ére, pünkösd június hó 5. és 6. napjára esik. Ez évben két nap- és holdfogyatkozás is lesz, melyek közül azonban csak a részletes holdfogyatkozás lesz látható december 5-én. A naptárkészítők a folyó évre kellemetlen hideg időt és sok esőt jósolnak.

Csarnok.

Az indiai nábob felesége.

— A váloperek krónikájából. —

A bécsi bíróság előtt a napokban ért véget egy váloper, mely rendkívül botrányos dolgokat hozott napfényre. A pert egyik bécsi lap — elferdített nevekkel — következőkép ismerteti. Körülbelül három évvel ezelőtt Keletindióból egy sovány, sápadt, keveset beszélő ember érkezett Bécsbe és egyik előkelő szállodába szállt. Gould John — ez a neve — sok milliónak lévén tulajdonosa, nem sokára a legelőkelőbb körökben fordult meg.

A véletlen úgy hozta magával, hogy egy napon valami Lais Róza nevű kisasszonyt, egy budapesti kereskedő lányát pillantotta meg az utcán. A kisasszony akkor 28 éves volt, és kék szemei, fekete haja által feltűnést keltett mindenütt. Az indiai attól a percztől kezdve fűlig szerelme lett a kisasszonyba, Budapestre követte és megkérte kezét. Apja és testvére a legnagyobb örömmel adta beleegyezését, mert tudakozódás után arról értesültek, hogy Gould John tíz millió forintnyi vagyonnal és azonkívül 200 elefánttal bír. Róza kisasszony sem habozott sokáig, bár azt beszéltek akkoriban, hogy Kizi Imre ural, jegyik közeli rokonával már évek óta szerelmi viszonyt folytat, és ennek igérte oda kezét.

Az indiai szerelmi vallomása, de különösen annak nagy vagyona elbolondította Róza kisasszonyt fejét. Oda igérte kezét az indiai nábobnak, de oly feltétellel, ha az 250,000 frtot deponál részére valamelyik közjegyzőnél, a mely összeg aztán az eskütvő napján kezeihez leolvassandó.

A 250,000 frt hiány nélkül egyik közjegyzőnél letétezték, a mely után az eskütvő — a zsidó vallás szertartásai szerint — megtartatott.

Midőn az indiai az eskütvő után fiatal feleségét, legényesebben berendezett lakására akarta vinni, az megtagadta az engedelmességet, kijelentve, hogy az éjszakát szüleinél fogja tölteni. Gould John ur ezt szeszélynek tartván, nem opponált.

Másnap reggel a fiatal asszony felvette a közjegyzőnél letett 250,000 frtot és az indiaival Bécsbe utazott. Az új házaspár a „Hotel Lamm”-ba szállt. Oda szállt Kizi Imre ur is, a fiatal asszony szeretője. Erről természetesen az indiai nábob mitsem tudott.

Este Gould asszony betegséget színlélt, bezárta szobájának ajtaját, mely férje szobájába vezetett, de kinyitott éjjelkor egy másik ajtó, mely azon szobába vezetett, hol szeretője tartózkodott.

Es ezt így folytatta napokon át, míg végre az indiai a Bécsbe hívott rokonok előtt kijelentette, hogy beleegyeznek az elválásba, ha visszaadják neki pénzét.

A fiatal asszony az utóbbiról természetesen mitsem akart tudni.

Gould John helyzete kőpzelhető. Késébeesésében a hűtlen asszonnyal Londonba utazott, azt híven, hogy tán a hossz- uton majd csak észre tét és beváltja az oltár előtt tett ígérését. Csalatkozott, mert néhány napi ott tartózkodás után a drágalatos menyecske megszökött Londonból, kis zseculát hagyván hátra, melyben jelenti, hogy egészsége helyreállítása végett visszatért a szülői házhoz.

A megcsalt férj nem követte feleségét, hanem Indiába ment.

Ezalatt a fiatal asszony nyert gazdaságát kedvesével tett hszutázásokra használta. Egyszerre 1879. elején elhatározta, hogy felkeresi férjét. Férje sürgöny folytán Kalkuttában várta. Azon kérdésre, miért jött vissza, az asszony egész cynikusan azt felelte, hogy rossz viszonyokban élős családjá unszolása folytán, kinek újabb támogatást akar kieszközölni Gould részéről. Gould egy szót se szolt e merész- ségre, pakoltatott és visszautazott az asszonnyal Európába, hogy a válopert elene megindítsa. Még Kalkuttában megtudta, hogy felesége távollétében a szállodában folyton urakat fogad. A gőzösön, mely Alexandriába vitte, szintén botrányokat idézett elő fiatal háztestiszekkel. — Végre Gould Bécsbe érkezett és a válopert azonnal megindította, de az asszony nem akart elválni. Az indiai nábob óriási pénzeket költött ügyvédekre, perköltségre, nem tudta a messze földön elkövetett újabb házasságtöréseket bebizonyítani. Igazatossága annyira ment, hogy éjjelkor berontott ügyvédjéhez, kérve őket, ment- sék meg feleségétől. Egyszerre Kizi Imre a szerető jelent meg Gouldnál és késznek nyilatkozott bizonyos összeg pénzért valomást tenni a vele elkövetett házasságtörésről, Kizi Imre e lépésre állítog azért határozta el magát, mert asszony őt is megcsalta. Gould azonban nem fogadta el

e „lovagias” ajánlatot, Végre hosszas tárgyalások után Gouldné 50,000 frtnyi végkielegítés után beleegyezett az elválásba. A nábob visszautazott Londonba. A híres asszony pedig visszatért budapesti családjához, és jelenleg mindennap látható, a mind a déli órákban végig sétál a váci- utcában.

Gyógyászati levelek.

II. Dugulás.

A dugulás, mely abban áll, hogy használhatlan anyagok, a melyeket a testnek el kellene külníteni, abban vissza, tartatnak, és alapját főleg az altest szervezetenek bizonyos lomaságában és el- satnyulásában loli, a mely a bélmozgást lassítja és a gyűrűlaku idegeknek nem ad anyi ruganyosságot, hogy azok össze- húzódsa által a kiürülés megtörténhesék.

Ha a megemésztendő eledel tovább marad a belekben, úgy gázok keletkeznek (fűlfuvas) és egy kellemetlen nyomás a megfeszítés érzete szállja meg a testet, különösen kissé hízott embeknél (terhes- seknél leggyakrabban és a betegygy után.) Különösen panaszkodnak, főfájás fájda- mak a mellben, a hátban, az altestben, a gyomorban és belekben szédülés, vértolulás, hypochondria hysteria, fáradtság a vétagokban, étvágytalanság és e bantalmakat önálló bajként nézik mig azok inkább másod-bajok s a dugulástól erednek. A legfényesebb bizonyíték erről, hogy valahányszor a dugulás megszűnik, a baj- jok is eltűnnek. Sok ember a kezdetben csak időszakonként is muló dugulás az altestre károsan ható, gyors és erős gyógy- szerek által folytonos tartó szenvedéssé változott csak folytonosan ható draczius szerek által lehet ilyenkor már kiürülést előidézni.

Csak kevesen tudják, mily kárt okoz- tak testüknek, különösen az altestnek és mily súlyos következmények folynak eb- ből. S mily sok szenvedésnek lehetne vé- get vetni, ha a bajt orvosló szerek alkal- maztatnának.

Hogy az ily betegségek alapjukban kigyógyításának és a megzavart tevékeny- séget a belekben ismét helyreállítani le- hessen csak oly szerek alkalmazandók, a melyek a gyomor és a bél nyákártására kellemsen erősítőleg hatnak és gőn- géd elvezető hatásuknál fogva kiürülést okoznak. Természetesen csak kevés ilyen szer van, a melyek e kiváló tulajdonokat bírják és gyógyulást idéznek elő. Az újabb időben Brandt Raichard Schaffhauseni gyógyszerész által készített svajci pilulá- kat különösen ajánljatjuk, mint valódi tö- kéletesen ártalmatlan, gyöngéden ható szert, a melyet mindenki megszerezhet házi szerül.

E hatásos segítőszert kapható Dr. Rottsehnek E. és Vecsey Viktor gyógy- szerészeknél. A valódi Brand R.-féle svajci pilulákat csak bádogszelerében 50 pilu- lát tartalmazva k phatni 70 krajczár és 15 pilulával 25 krajczárért, valamint az osztrák-magyar monarchia összes gyógy- szertárában, minden szelenczén vörös me- zőbeá a svajci kereszt és Braed gyógy- szerész kezeirása látható.

— Dr. Fáy Márk orvos, sebész- tudor, szülész rendel d. e. 8—9-ig, d. u. 2—4-ig. Különösen foglalkozik syphilis, bőrbetegségek és gégetikuszszettel. Lakása n.-hatvan-utca 1576. sz. a.

— Budapesti tőzsde, január 4. Ezüst — frt — kr; cs. és kir. arany frt 5.64 kr; 20 francos arany frt 9.40 kr.

DEBRECZENI SZÍNHÁZ.

IV. Bérlet. 99.

Szerda, jan. 5-én
HUNYADI MARGIT jutalomjá- tékál adatik:

Villemer marquis,

vagy:
egy szegény leány története.
Színmű 5 felv.
Kezdeté 7 órakor.

Szabó József,
felelős szerkesztő s kiadótulajdonos,

Különlegességek. MÜLLER J. L.,

ezelőtt
VADÁSZ FERENCZ özv. utóda illatszertárából
„A VIRÁGKIRÁLYNÉHOZ” BUDAPESTEN:
Főüzlet. IV. koronaherczeg-utca | Fióközllet:
2. szám (Párisi-ház.) | Váci-utca 11-dik szám.

POUDRE DE SERAIL.

Blaháné Luiza művésznő kedvencz arczpora.

Ezen arczpor, vegytanilag tökéletesítve, minden ártalmas szerekkel mentes és oly kitűnő tulajdonságokat központosít, hogy minden eddigi a fül- és beföldön készített porokat sokszorosan felülmúlja; nagymérvű federeje az arczot az időjárás kellemetlen befolyásától megóvjá, az arcznak és a testszíneknek ifjú és természetes színezetet kölcsönöz, úgy, hogy a legelősebb szemem képes a port rajta észrevenni. **POUDRE DE SERAIL** ára 1 nagy doboz 1 frt, kis doboz 60 kr.

CREME POMPADOUR. Az illatszertérén jelentékeny párisi kitérővel rendelkező Müller J. L. által készített és a világhírű és föltötte hatásos „**Crema Pompadour**”-t egész eredeti tisztaságában és erejében előállítom. Ez azon szer, melyvel a hírneves Pompadour asszony egész arczát korán fenn tartani szokta, és a legelősebb szemem képes a port rajta észrevenni. **CREME POMPADOUR** ára 1 nagy doboz 1 frt, kis doboz 60 kr.

IXIA LYS. Ezen új illatszertérén kedves illata és kiváló tartóssága által a legelősebb szemem képes a port rajta észrevenni. **IXIA LYS** ára 1 nagy doboz 1 frt, kis doboz 60 kr.

EAU DE SERAIL. Legfinomabb és legkellemesebb illat, termék illatozására. Ezen kitűnő esszencia kitűnő illatú keleti növényből készült. — Egy üveg 1 frt.

PATE DENTIFRICE GLYCERIN. (Fogpép.) A glicerinnel határozottan Dr. Boyman által készített és a világhírű és föltötte hatásos „**Pate Dentifrice Glycerin**”-t egész eredeti tisztaságában és erejében előállítom. Ez azon szer, melyvel a hírneves Boyman doktor egész arczát korán fenn tartani szokta, és a legelősebb szemem képes a port rajta észrevenni. **PATE DENTIFRICE GLYCERIN** ára 1 nagy doboz 1 frt, kis doboz 60 kr.

ELIXIR GLYCERINÉ dentifrice pour la Bouche. (Szájvíz.) Ezen szer azon erővel rendelkezik, hogy a fogakat tisztítja, megőrzik a borkövi és megóvjá a borkövi elhárítására. **ELIXIR GLYCERINÉ** ára 1 nagy doboz 1 frt, kis doboz 60 kr.

VERNEILAINI FOGPOR. Az eddigiek közt a legkitűnőbbnek ajánlható, mint hogy a legelősebb szemem képes a port rajta észrevenni. **VERNEILAINI FOGPOR** ára 1 nagy doboz 1 frt, kis doboz 60 kr.

Dr. NEIDER'S FOGPOR. 1 nagy doboz 50 kr.

SAVON GUILAUME (ziliz-gyökér-szappan.) Ezen szappan kitűnő tisztaságában és erejében előállítom. **SAVON GUILAUME** ára 1 nagy doboz 1 frt, kis doboz 60 kr.

Mindenek vegykészítmények valódi minőségben kaputók a fent felsoroltaknál továbbá az ország minden jelentékeny gyógyszerüzleteiben. Minden egyes valódi gyártmány a jelen bejegyzett védjegyvel van ellátva.
Legközelebbi választék valódi francia és angol illatszerek és pipereárukban a legelősebb szemem képes a port rajta észrevenni.
Vidéki megrendelések utánvát me lett pontosan eszközöltetnek. **Arjegyzékek kívánatra ingyen és bérmentve.**

Kapható Debreczenben: Mihailovits István és Dr. Rotschnek Emil gyógyszerész uraknál.

Dr. Fremonts Selbsthilfe

egyedül jónak bizonyult esszencia, mely a gyöngyűlt férfierőt teljesen visszaállítja. Artalmatlanságért jót állunk, az eredmény kimagaslóan magas.
Egy üvegnek, Dr. C. Adelle röpirével együtt ára 2 frt 50 kr. Ezen könyv minden más tanácsot és segílyt, gyöngyűlt férfierőnél, onániánál, magómléseknél, feleslegessé tesz. Magának a füzetnek ára 50 kr.

Főraktár Bécsben: Apotheke zum heiligen Leopold.
I. Plankengasse Nr. 6. (428.)

ÉKSZERÜZLET.

ÖZV. VERES LÁSZLÓNÉ
arany és ékszerész üzletét

ujjonnan berendezve ajánlja a t. cz. közönség becses figyelmébe.

A bécsi világiállításon és a szegedi országos kiállításon a legmagasabb kitüntetést nyert ékszeremet becses figyelmökbe ajánlom.
Van szerencsém a nagy közönséggel tudatni, hogy nálam minden népnapi és menyegzői ajándéknál alkalmas tárgyak a legnagyobb választékban és a legjutányosabb árban kaphatók, és minden darab, mely nálam vásároltatik, a hivatalos próbával van ellátva, melyről jótállási vérvényt adok.
Az itt elő nem sorolható tárgyak nálam a legjutányosabb árban megszereshetők és egyszersmind mindenféle ósaka ékszerek átalakítását és javítását elvállalom és a legelősebb árért elkészítem. Vidéki megrendelések 24 óra alatt elküldetnek; ósaka aranyat ezüstöt s drága kőveket becserelek, vagy készpénzen megvásárolom, melyért kérem a nagy közönség becses látogatását.
Kérem a becses megrendeléseket úgy kész munkámra, mint megrendelt tárgyakra. Elvállalom bármilyen javítás és ujonnan készítését a legpontosabbban és a legjutányosabb áron.

Tisztelettel **Öz. Veres Lászlóné,**
arany és ékszerész üzlettulajdonos.

Üzlethelyiség főpiacz Szikszai József háza alatt.

Debreczen, 1380. Nyomatott Tiszai D. örökösei könyvnyomdájában. Piacz, Vecsey-ház.

Ifj. Fodor István

első hazai érczkoporsó gyára

és temetkezési intézete

Debreczenben, ujjiacz, gr. Dégenfeld-ház, a zenede alatt.

Van szerencsém a n. é. közönség nagybecsű tudomárára juttatni, hogy az Aradon 25 évig fenállott első hazai érczkoporsó gyarat, összes felszerelésével együtt örökaron megvettem s így azon előnyös helyzetben vagyok, hogy érczkoporsóimat itt senki által ki nem állítható árban szolgáltathom ki.

Gyáram az előző évekből sokkal ismertebb, sem hogy azt dicsernem szükséges volna, csupán annyit kívánok megjegyezni, hogy gyártmányaimmal, azok műizlés és kiállítása és főleg olcsóságánál fogva, sikerült nemcsak a hazai városokból, de a külföld nevezetesebb helyeiről is a bécsi e nemű árukat, teljeseben és végképp kiszorítani.

A nagymérvű előállítás folytán, kötelességemnek tartom a t. közönséget arról felvilágosítani, hogy — intézetemben a saját gyártásu koporsókat 30%-kal olcsóbban számíthatom, mint bármely hasonló intézet tehet. A temetkezési czikkeket is olcsóbban bocsáthatom a közönség rendelkezésére áruba, annyira, hogy versenyzés sommi tekintetben sem lehetséges velem. Szolgáljon némi tájékozásul a következő jegyzékem.

Egy csinosan kiállított bársonyos koporsó 40 frttól feljebb. Halottas kocsi (számszerint 10): kétfogatú 2 frt 50 kr, négyfogatú 5 frttól feljebb; fedeles diszkocsi 8 frttól 20 frtig a legdiszesebbek. Egy koporsó a szegényebb sorsuaknál, felnőttek részére 3 frttól megrendelhető.

Végül tudatom a nagyérdemű közönséggel, hogy a gyászos felek megkeresésére, minden a temetkezéseknél előforduló teendőket díjtalanul elvégzek, sőt tekintettel arra, hogy egyes esetekben a szükséges kellékek előállítására megkivánató összegek nincsenek mindég késnél, a gyászos felek kívánatára, méltányos varakozással leendek, minden kamattelszámítás nélkül.

A midőn a n. é. közönség eddigi szives bizalmáért hálás köszönetemet nyilvánítom, ujonnan berendezett intézetem ajánlom a további nagybecsű pártfogásba.

Debreczen, 1880. decz. 25. Tisztelettel
Levél vagy sürgöny útján teendő megrendelések pontosan eszközöltetnek. **IFJ. FODOR ISTVÁN.**

30%-kal olcsóbb mint bárhol.

Vonatkozási jegyek 4% tiszai sorsjegyekre a hivatalos napi árfolyam szerint, havi 8 fctos részletekben.

Vonatkozási jegyek 4% tiszai sorsjegyekre csak 2 frt pótlékkal egyszer mindenkorra, 13 részletben per 8 frt és maradvány fizetéssel mintegy 5³/₄ frt.

Vonatkozási jegyek 4% tiszai sorsjegyekre Már az első részletnek lefizetése jogosit a f. hó 15-én tartandó húzásra.

Vonatkozási jegyek 4% tiszai sorsjegyekre Főnyerem. 100.000 ft. levonás nélkül. Legkisebb nyeremény 110 frt, emelkedik 120 frtig.

Igérvények 4% tiszai sorsjegyekre csak 2 frt és bélyeg. Tíz darabra 1 ingyen.

Csak Bécs **A MERCUR** Wollzeile 13. kiadóhivatalának váltóüzlete.

A Pain-Expeller nagyon jó házi szer.

Kapható Debreczenben: Dr. Rotschnek V. gyógyszerész úrnál s csaknem minden nagyobb városi gyógyszerertárban.

A gőzfavágó

megkezdte működését.
Minden egyes 81 fát szokott módon a pálya udvarból a gőzfavágóhoz külön elszállítatni, bármilyen apróra kívánatik felvágatni, a házhoz szállítatni és ottan kamarába vagy pinczébe berakítani fogom;

2 forint 70 kr.

összes fuvarozási és felvágási munka.

dijért Ha a megrendelő az ellenírást maga, vagy megbízottja által eszközölni óhajtja, a rendező méterre kirakott telt jelenléteben fogom felvágatni és odábitani.

Megrendelések kitűnő minőségű tölgy és bükkfára, vágott vagy vágatlan állapotban elfogadhatnak és pontosan fogantatottatnak.

Berger Henrik úrnál (Széchenyi-utca 1771.) A légszuszogár irodájában és a gőzfavágó telepen.

A gőzfavágón felvágatom akár Berger Henrik úrtól, akár a légszuszogárnál, akár pedig a városnál vett vagy rendelt fát.

Debreczen, 1880. octóber 10-én.
TRNKA,
a „Berger féle” gőzfavágó kezelője.

Mária-celli gyomor-cseppek;

jeles hatásu gyógyszer a gyomor minden bántalmái ellen,

Egy üvegcsé ára használati utasítással együtt 35 kr.

Kapható: Debreczenben Dr. Rotschnek V. Emil Gölti Nándor gyógyszerész uraknál, valamint az osztr.-magyar birodalom minden nagyobb gyógyszerertárban és kereskedésében. Központi szétküldési raktár nagyban és kicsinyben.

Brady Károly, „az őrangyalhoz” czimzett gyógyszerertárban Kemsierben, Morvaországban.

TE KA sze

Ben rosában tetteges s ez má a rendő a tetteg kadályo Ma zet, — egy mo egész E vezet magyar hátrány minden felekez nemzeti daul a z et előt ujjab id rosz gaz idők mo gyar ne lelketlen kik közt épen a t pet, a m támadt szikrája elvetett ra sehol Egy mely eg még az hibák, s gyűlölet hogy k Mo magyar viszen mit ér magyar érdekek például létesítés gyar ké Ne hogy k minő imádja vánkuk, kitől, h kik, ma berek s és csal polgára ber, a gája, h Mé zsidóság oda ha a besz most na lágna meg — létezh a nagy nemesa nyelvül Ne kétségt nyitják sokan elítelt hatási ket, zsa